

MEDIA ȘI REFUGIAȚII

UNHCR

Înaltul Comisariat al
Națiunilor Unite pentru
Refugiați

Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru
Refugiați - Reprezentanța în România

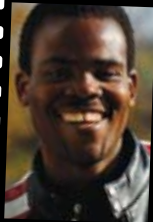
Str. Armenească nr. 25, sector 2, București

tel.: +40-21-210 15 96, fax: +40-21-210 15 94, e-mail:
rombu@unhcr.org, www.unhcr.ro

UNHCR

Înaltul Comisariat al
Națiunilor Unite pentru
Refugiați

**MEDIA și
REFUGIAȚII**

Subiecte legate de refugiați apărute în Mass Media. Informații folositoare pentru jurnaliști și fotografi

Sarcina de a informa în mod corect și profesionist publicul cu privire la problematica refugiaților nu este deloc una ușoară pentru media. În Uniunea Europeană, azilul și migrația sunt subiecte importante și controversate, discutate de către politicieni, academicieni și publicul larg, de multe ori în termeni eronați și exagerați.

În timp ce toate aceste dezbateri au loc în Europa, dramele imense cauzate de persecuții și violențe continuă să se desfășoare în zonele de conflict din întreaga lume. Mii de persoane sunt forțate să plece pentru a-și salva viețile și pentru a găsi protecție.

Această broșură a fost creată special pentru a asista jurnaliștii în încercările lor de a realiza reportaje interne sau internaționale despre problematica refugiaților, în 3 moduri:

- Pentru cei care raportează despre probleme legate de azil, explică cei mai importanți termeni din domeniul azilului.
- Pentru cei ce raportează despre refugiați în sine, conține sfaturi utile despre interviuarea acestora fără a le afecta siguranța și demnitatea lor sau a rudelor și prietenilor de acasă.
- Pentru fotografi și cameramani, oferă informații despre fotografii și filmări.

Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) este interesat de apariția unor reportaje precise despre refugiați, așa că stăm la dispoziția media.

Puteți să contactați Reprezentanța UNHCR în România privind organizarea interviurilor în țară sau vizitarea unor tabere/locații de refugiați din străinătate.

UNHCR

Înaltul Comisariat al
Națiunilor Unite pentru
Refugiați

Termeni specifici azilului

Solicitant de azil

Persoana care se declară în nevoie de protecție internațională și a cărei cerere de azil nu a fost încă soluționată printr-o hotărâre irevocabilă. Nu orice solicitant de azil va deveni refugiat, dar orice refugiat a fost inițial solicitant de azil.

Procedura de azil

O procedură desfășurată de către autoritățile competente pentru a procesa cererea de azil. Există patru rezultate posibile.

Statutul de refugiat

Convenția de la Geneva din 1951 definește refugiatul ca fiind o persoană care “din cauza unei temeri bine întemeiate de a fi persecutată pe considerente de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau la o anumită opinie politică, se află în afara țării sale de origine și nu poate primi sau, din cauza temerii respective, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări”.

De obicei, statutul de refugiat atrage după sine drepturi depline de rezidență, acces la educație, angajare, servicii sociale și programe de integrare.

Protecție subsidiară

Acest statut nu se bazează pe Convenția de la Geneva din 1951, ci pe Dreptul Internațional a Drepturilor Omului. Statutul acesta este acordat persoanelor care nu îndeplinesc condițiile pentru a fi refugiate, dar care au totuși nevoie de protecție internațională. Acestea sunt persoane care ar risca o condamnare la moarte, tortură sau tratamente inumane ori degradante dacă ar fi returnate în țările de origine.

În unele țări, beneficiarii protecției subsidiare au acces limitat la drepturile sociale în comparație cu refugiații, iar statutul lor poate fi reevaluat periodic. În România, beneficiarii protecției subsidiare au aceleași drepturi ca refugiații recunoscuți.

Statut de tolerat

Statutul de tolerat este acordat persoanelor care nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea uneia dintre formele de protecție menționate mai sus, dar care totuși nu pot fi returnate în țara de origine din cauza impedimentelor de ordin tehnic, spre exemplu naționalitate incertă sau faptul că țara lor este inaccesibilă din cauza unei crize sau lipsei legăturilor de zbor.

De obicei, aceste persoane au un acces limitat sau chiar inexistent la angajare sau asistență socială. De asemenea, statutul lor este reevaluat periodic.

Respingerea cererii de azil

Dacă cererea de azil este respinsă, solicitantul de azil poate face recurs la decizie cel puțin o dată. Dacă un caz este respins de fiecare instanță competentă, de obicei persoana în cauză are la dispoziție o perioadă determinată pentru a părăsi țara în mod voluntar sau, în caz contrar, este reținută și returnată forțat de către autoritățile guvernamentale.

Migrant ilegal

Termenul de migrant ilegal nu este definit de lege, ci folosit în mod curent pentru a descrie persoanele care au intrat într-o țară fără documentele necesare. Intrarea ilegală este de obicei considerată contravenție. Cu toate acestea, uneori, persoanele aflate în nevoie de protecție internațională nu au altă alternativă decât să treacă granițele în mod ilegal. Conform Convenției de la Geneva din 1951, ei nu trebuie să fie penalizați (reținuți sau amendați) pentru asta.

Eurodac

Eurodac este o bază de date ce conține amprentele tuturor solicitanților de azil cu vârsta de peste 14 ani de pe teritoriul UE. Fiecare nou solicitant de azil este amprentat. Procedura aceasta permite Uniunii Europene să țină evidența solicitanților de azil și să verifice dacă persoana respectivă a depus anterior o cerere de azil într-un alt stat membru UE.

Regulamentul Dublin II

Așa-numitul Regulament Dublin II este aplicat în toate statele membre ale UE, inclusiv în Norvegia și Elveția. Acesta stabilește care stat este responsabil de procesarea unei cereri de azil. De asemenea, menționează că solicitanții de azil sunt obligați să depună cererea de azil în statul în care au sosit inițial. Dacă aceștia se deplasează într-un alt stat membru al UE, vor fi transferați în primul stat membru UE responsabil de procesarea cererii lor de azil.

Migranți economici

Persoanele care își părăsesc țara de origine în mod voluntar în căutarea unei vieți mai bune în altă parte sunt migranți economici. Ei se pot întoarce acasă în siguranță oricând doresc și, prin urmare, nu necesită protecție internațională.

Intervievarea solicitanților de azil și a refugiaților

Respectă intimitatea

Centrele de primire/taberele de refugiați sunt singurele locuințe pe care le au refugiații sau solicitanții de azil. Prin urmare, fiți politicoși și respectoși. Salutați, cereți permisiunea și nu intrați în camere/corturi decât dacă sunteți invitați înăuntru.

Aveți răbdare și ascultați

Refugiații nu sunt niște parteneri obișnuiți de interviu. Ei au experiențe personale foarte dramatice și împărtășirea lor poate fi un proces dureros. Acordați-le timp, ascultați, nu puneți prea multe întrebări, ci mai degrabă dați-le indicii și lăsați-i pe ei să decidă viteza și direcția povestirii.

Fiți sensibili

Tortura, violul sau asistarea la o crimă sunt experiențe traumatizante. Nu re-traumatizați persoanele punându-le întrebări prea directe. Este de preferat să discutați cu asistenți sociali, doctori, etc. dacă aveți nevoie de aceste detalii. Vă vor oferi rapoarte exacte, și totuși anonime.

Fiți responsabili

Refugiații ar putea avea încredere în voi, fiind fericiți să găsească o persoană care să-i asculte. Nu folosiți greșit această încredere. Expunerea numelor sau a detaliilor specifice poate duce la identificarea unui refugiat de către agenții de persecuție. Acest lucru poate pune persoanele respective sau familiile acestora de acasă într-un real pericol. Folosiți inițiale sau nume false, schimbați detaliile care pot duce la indentificarea unei persoane.

Nu tulburați copiii

Nu puneți întrebări sensibile sau deranjante copiilor, deoarece le poate tulbura echilibrul psihologic. Dacă aveți nevoie de detalii suplimentare privind poveștile lor, vorbiți cu părinții sau cu reprezentanții legali.

Evitați neînțelegerile

Adesea, refugiații nu au nici un fel de experiență cu media. Se poate să vă confunde cu un voluntar. Prin urmare, precizați foarte clar faptul că povestea va fi publicată în media. Întrebați în mod explicit care sunt informațiile pe care le puteți face cunoscute. Obțineți acordul interlocutorilor voștri.

Colaborați cu un translator bun

A discuta despre experiențe personale deranjante este dificil, în special într-o limbă străină. Traducerea improvizată făcută de alți refugiați poate duce la denaturarea celor relatate. Așadar, folosiți serviciile unui traducator profesionist și preferabil pregătit în acest domeniu.

Verificați detaliile

Exactitatea cifrelor, mărturiilor privind operațiunile de luptă sau circumstanțele politice trebuie verificate, în special dacă sursa – un individ sau un grup – apără anumite interese. Informațiile incorecte sau distorsionate pot avea consecințe dramatice.

Nu stigmatizați

Ca oricare altă categorie de persoane, solicitanții de azil sau refugiații pot fi implicați în anumite incidente sau pot fi acuzați de comiterea unei infracțiuni. Punerea accentului pe statutul sau originea acestora poate iniția ostilitate și discriminare, care pot afecta nu numai individul, ci poate stigmatiza întreaga comunitate.

Fotografiile înfățișând refugiați sau solicitanți de azil

Cereți permisiunea

Atunci când vizitați refugiații, cereți permisiunea persoanelor pe care vreți să le fotografiați. Expunerea identității unui refugiat sau a unui solicitant de azil poate pune în pericol aceste persoane și familiile lor.

Respectați anonimatul

Respectați opțiunea partenerilor de interviu care nu vor să li se publice fotografia. Oferiți-vă să îi fotografiați din spate sau contra luminii pentru a nu putea fi identificați.

Înțelegeți-le cultura

În unele culturi, a fi fotografiat sau filmat reprezintă un subiect sensibil. Voluntarii sau liderii comunității vă vor explica.

Folosiți fotografiile din arhive

În Geneva, UNHCR are cea mai mare arhivă foto ilustrând situația internațională a refugiaților. Reprezentanța Regională din Budapesta vă poate oferi o colecție considerabilă de fotografii privind azilul în Europa Centrală. Fotografiile sunt profesionale și pot fi obținute pentru publicare fără costuri.

Link-uri folositoare:

www.unhcr.ro

